

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Europos skaitmeninė darbotvarkė“

(COM(2010) 245 galutinis)

(2011/C 54/17)

Pranešėjas **Thomas McDONOGH**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2010 m. gegužės 19 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninė darbotvarkė“

COM (2010) 245 galutinis.

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2010 m. lapkričio 16 d. priėmė savo nuomonę.

467-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2010 m. gruodžio 8–9 d. (gruodžio 8 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 83 nariams balsavus už ir 1 susilaikius.

1. Išvados

1.1 Komitetas palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl Europos skaitmeninės darbotvarkės. Komitetas pritaria Komisijos susirūpinimui dėl finansų krizės padarytos žalos Europos ekonominei ir socialinei pažangai. Komitetas pritaria, kad didelį informacinių ir ryšių technologijų (IRT) potencialą galima panaudoti skaitmeninei ekonomikai mobilizuoti, kad būtų suteiktas gyvybiškai būtinas postūmis ekonomikos augimui ir europiečių gyvenimo sąlygų gerinimui. Be to, Komitetas pritaria Komisijai, kad įvairias IRT sričiai ir skaitmeninei darbotvarkai skirtas politikos iniciatyvas reikia sujungti ir valdyti vadovaujantis nuosekliu veiksmų planu.

1.2 Tačiau, nors kai kurios komunikato dalys parašytos gerai ir jose aiškiai apibrėžtos politikos iniciatyvos, kurių reikia imtis, tačiau kitose dalyse, pavyzdžiui, skyriuose, kuriuose kalbama apie IRT teikiamą naudą ES visuomenei ir tarptautinius skaitmeninės darbotvarkės aspektus, neaiškiai pasakyta apie veiksmų planą. Komitetas tikisi, kad reikiamu laiku išsamiose konsultacijose dėl konkrečių iniciatyvų bus išsamiai aptarti visi skaitmeninės darbotvarkės elementai. Komitetas pasirengęs deramai dalyvauti šiose konsultacijose.

1.3 Komitetas atkreipia dėmesį į Komisijos nustatytas problemas, trukdančias dinamiškos skaitmeninės ekonomikos plėtojimui Europoje – visų pirma susijusias su 27 šalis apimančios Sąjungos komerciniu, kultūriniu ir teisiniu susiskaidymu ir nuolatiniams nepakankamoms investicijomis į tinklus, IRT švietimą, mokslinius tyrimus ir inovacijas.

1.4 ES jau seniai skiria daug dėmesio šioms problemoms, tačiau nepaisant visų dedamų pastangų ir veiksmų planų, pasiekta mažesnė nei tikėtasi pažanga. Nepriimtina, kad dabar, 2010 m., 30 proc. ES namų ūkių vis dar neturi interneto prieigos⁽¹⁾ ir kad ekonomikos krizės metu Europa negali pakankamai pasikliauti, kad skaitmeninės ekonomikos augimas padės greitai atsigausti.

1.5 Nors Europa yra vienas iš pasaulio regionų, kuriuose tinklai labai gerai išplėtoti, tai, kad IRT pagrįsti produktai ir paslaugos yra sudėtingi, ne visiems prieinami ir tinkami naudoti, yra didelė kliūtis daugelio žmonių, ypač vyresnio amžiaus ir fiziškai neįgalių, įtraukčiai. Europa dėmesį turėtų sutelkti į tai, kaip geriau sukurti IRT produktai ir paslaugos galėtų patenkinti senėjančios visuomenės ir neįgalių žmonių poreikius, kartu reikėtų atsižvelgti į atitinkamų Jungtinių Tautų konvencijų tikslus.

1.6 Komitetas yra nepatenkintas, kad jo nuolatiniai raginimai, į universaliųjų paslaugų įpareigojimų apimtį įtraukti interneto prieigą, lieka be atsako. Jei ES iš tikrųjų nori įgyvendinti Skaitmeninę darbotvarkę ir e. įtraukties principą, būtina nedelsiant imtis priemonių šiuo klausimu. Komitetas pripažįsta, kad ši priemonė susijusi su dideliais finansavimo iššūkiais ir rekomenduoja pagal skaidrius, objektyvius ir proporcingus kriterijus ES lėšas skirti infrastruktūros paslaugų teikėjams.

(1) Eurostat pranešimas spaudai STAT/09/176.

1.7 ES konkurencingumas pažangios IRT infrastruktūros, IRT moksliniams tyrimams ir plėtrai skiriamų išlaidų ir piliečių dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje srityse, lyginant su JAV, Japonijos ir Pietų Korėja, kiekvieną dieną mažėja. Ši konkurencingumo pasaulio mastu praradimą būtina iš esmės pakeisti veiksmingai taikant radikalias politines iniciatyvas.

1.8 Komitetas mano, kad nepatenkinama pažanga įgyvendinant su IRT ir skaitmenine ekonomika susijusius tikslus pirmiausia susijusi su nepakankamu politinių iniciatyvų įgyvendinimu Europos ir nacionaliniu lygmeniu: buvo žinoma, ko reikia imtis, tačiau tai nebuvo daroma. Komitetas ragina valstybes nares nedelsiant įgyvendinti Skaitmeninei darbotvarkei skirtas direktyvas ir rekomendacijas.

1.9 Komitetas mano, kad pati rinka negali deramai reguliuoti visuomenės labui. Todėl reikalinga subalansuota reguliavimo sistema didesnio piliečių skaičiaus interesams ginti, kaip to siekia strategija „Europa 2020“.

1.10 Komunikatas paskelbtas pačiu laiku: Europos skaitmeninės darbotvarkės vykdymui įgyvendinant strategiją „Europa 2020“⁽²⁾ labai reikalinga vadovavimo strategija ir valdymo metodas. Komitetas pritaria komunikate nurodytoms vadovavimo ir valdymo nuostatoms, skirtoms užtikrinti tinkamą ir savalaikį šios svarbios darbotvarkės įgyvendinimą. Tačiau dabar Komisija turi parengti išsamų strateginį įgyvendinimo dokumentą, kuriame daugiausia dėmesio skiriama veiksmingam skaitmeninės darbotvarkės vykdymui.

1.11 Komitetas pritaria komunikate numatytam „septynių ramsčių“ veiksmų planui ir sveikina Komisiją atlikus šį darbą. Nepaisant to, kad norint tinkamai įvertinti šio aukšto lygio plano elementus, dar reikia patikslinti kai kurias detales, Komitetas mano, kad jis pakankamai išsamus ir daugeliu atvejų teisingas.

1.12 Tačiau Komitetą stebina tai, kad į komunikatą neįtraukta GALILEO programa – svarbi investicija į Europos IRT ateitį. Komitetas ragina Komisiją užtikrinti, kad GALILEO programa būtų vienareikšmiškai įtraukta į skaitmeninės darbotvarkės veiksmų planą ir atkreipia Komisijos dėmesį į šiai programai skirtas EESRK nuomones⁽³⁾.

1.13 Komitetas tikisi, kad su juo bus deramu metu konsultuojamasi dėl paskelbtų Komisijos komunikatų, skirtų atskiriems konkretiems skaitmeninės darbotvarkės aspektams.

(2) 2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija, COM(2010) 2020 galutinis.

(3) OL C 256, 2007 10 27, p. 73; OL C 324, 2006 12 30, p. 41; OL C 324, 2006 12 30, p. 37; OL C 318, 2006 12 23, p. 210; OL C 221, 2005 9 8, p. 28; OL C 302, 2004 12 7, p. 35; OL C 48, 2002 2 21, p. 42.

Komitetas ragina Komisiją rengiant šiuos komunikatus atkreipti dėmesį į nemažą skaičių ankstesnių EESRK nuomonių⁽⁴⁾, kuriose pateikiamos pastabos dėl saugios, dinamiškos informacinės visuomenės, stiprios Europos IRT pramonės ir efektyvios, sparčiai augančios skaitmeninės ekonomikos poreikio.

2. Rekomendacijos

2.1 Į universaliųjų paslaugų apibrėžtį⁽⁵⁾ būtina įtraukti visur prieinamą spartųjų ryšių, be to turi būti nustatytos tinkamos finansavimo priemonės.

2.2 Reikėtų didinti finansavimą IRT įgūdžių ugdymui ir žinioms bei informavimo programoms piliečiams ir MVĮ. Valstybėse narėse reikėtų steigti informavimo ir konsultavimo tarnybas, kurios padėtų MVĮ ir piliečiams suprasti skaitmeninę ekonomiką ir dalyvauti joje.

2.3 Atsižvelgdama į e. įtraukčiai skiriamą dėmesį skaitmeninėje darbotvarkėje, Taryba visoje ES turėtų remti iniciatyvas, skirtas supažindinti moksleivius, vyresnio amžiaus piliečius ir socialiai pažeidžiamus piliečius su plačiajuostės technologijos naudojimu (pvz., internetu grindžiamu mokymusi, vaizdo konferencijomis, internetu teikiamomis viešosiomis paslaugomis ir kt.). Visos mokymo programos turi būti grindžiamos geriausia praktika.

2.4 Įgyvendinant IRT ir mokslinių tyrimų septintąją bendrąją programą ypatingas dėmesys turi būti skiriamas naujos kartos produktų ir paslaugų, kurie patenkintų konkrečius vyresnio amžiaus žmonių, neįgalių žmonių ir raštingumo problemų turinčių žmonių poreikius, kūrimui.

2.5 Skaitmeninėje darbotvarkėje turėtų būti aiškiai nustatytas raginimas ir skatinimas Europoje taikyti atvirus IRT produktų ir paslaugų standartus. Atviri standartai palengvina konkurenciją ir MVĮ suteikia galimybių augti ir konkuruoti pasauliniu mastu.

(4) „Skaitmeninio dividendo“ nauda – visuomenės poreikiams ir ekonomikos augimui „– Dar nepaskelbta OL; OL C 255, 2010 9 22, p. 116 ir OL C 77, 2009 3 31, p. 60.“ Gerinti viešojo ir privačiojo sektorių dalyvaujamosios partnerystės modelių plėtojant elektroninių paslaugų teikimą visose 27 ES šalyse” – Dar nepaskelbta OL; OL C 255, 2010 9 22, p. 98; OL C 128, 2010 5 18, p. 69; OL C 317, 2009 12 23, p. 84; OL C 218, 2009 9 11, p. 36; OL C 175, 2009 7 28, p. 8; OL C 175, 2009 7 28, p. 92; OL C 175, 2009 7 28, p. 87; OL C 77, 2009 3 31, p. 63; OL C 224, 2008 8 30, p. 61; OL C 224, 2008 8 30, p. 50; OL C 97, 2007 4 28, p. 27; OL C 97, 2007 4 28, p. 21; OL C 325, 2006 12 30, p. 78; OL C 318, 2006 12 23, p. 222; OL C 110, 2006 5 9, p. 83; OL C 123, 2001 4 25, p. 36.

(5) COM(2005) 203 galutinis ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis.

2.6 Europos Komisija turi ne tik didinti IRT naujovėms bei moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai skirtas lėšas, bet ir užtikrinti tinkamą atskaitomybę ir ekonominę naudą. Reikėtų taikyti tinkamą investicijų valdymo praktiką: investuojant turėtų būti atsižvelgiama į numatomą ekonominę ir (arba) socialinę naudą, ir visos investicijos turėtų būti griežtai kontroliuojamos, siekiant užtikrinti prognozuojamus rezultatus.

2.7 Valdant mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos investicijas būtina užtikrinti tinkamą programų ir projektų koordinavimą, kad būtų gauta maksimali nauda ir išvengta lėšų švaistymo dėl dubliavimosi.

2.8 Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos srityje didžiausią prioritetą reikėtų teikti tvarumui, investuojant į technologijas, kurios leistų nutraukti ekonomikos augimo ir žalos aplinkai sąsają.

2.9 Skiriant finansavimą, pirmenybė galėtų būti teikiama naujoviškoms technologijoms, paremtoms Europos pirmavimu pasaulyje belaidžio ir judriojo ryšio srityse, siekiant sukurti universalią sparčiojo interneto prieigą – esant galimybei, naudojant radijo dažnių spektrą, kuris atsilaisvins, kai transliavimui ir kitai veiklai sumažės dažnių juostos pločio poreikis (vadinamoji „baltoji erdvė“) (6).

2.10 Komitetas ragina Komisiją vienareikšmiškai įtraukti GALILEO programą į skaitmeninės darbotvarkės tikslus ir skirtai jai programos išteklius. Kartu reikėtų skirti finansavimą technologijos kurti ir jas taikyti, kurios galės naudotis GALILEO paslaugų teikiama labai tiksliais pasaulinės navigacijos vietos nustatymo signalais (7).

2.11 ES turėtų ir toliau finansuoti daiktų internetui (8) skirtus mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą. Tai akivaizdžiai atspindės belaidžių technologijų, interneto ir GALILEO technologinėje pažangoje.

2.12 Reikėtų iš esmės didinti investicijas į mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą, susijusią su ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsauga (9).

(6) Žr. nuomonę „Skaitmeninio dividendo nauda – visuomenės poreikiams ir ekonomikos augimui“ – Dar nepaskelbta OL ir http://www.economist.com/blogs/babbage/2010/09/white-space_wireless.

(7) GALILEO paslaugos apims: atviras paslaugas (OS), komercines paslaugas (CS), gyvybės apsaugos paslaugas (SoL), viešojo reguliavimo paslaugas (PRS) ir paieškos ir gelbėjimo paslaugas (SAR).

(8) Žr. OL C 255, 2010 9 22, p. 116 ir OL C 77, 2009 3 31, p. 60.

(9) Žr. OL C 255, 2010 9 22, p. 98.

2.13 Atsakomybę už veiksmingą ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsaugos ES įgyvendinimą Europos Sąjunga turėtų pavesti atitinkamai reguliavimo institucijai, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros narius (10).

2.14 Europoje reikia skatinti stiprią, nuosekliu ir koordinuotu būdu organizuotą, informacijos saugumo pramonę, prilygstančią labai gerai finansuojamai JAV pramonei (11).

2.15 Įgyvendindama skaitmeninę darbotvarkę ir tuo tikslu dirbdama su pasaulinėmis IRT bendrovėmis, Komisija turi nepamiršti piliečių interesų.

2.16 Bendru politikos principu turėtų būti pusiausvyros tarp viešojo intereso – visuomenės gerovės – ir privačių bei verslo interesų išlaikymas.

2.17 Komisija turėtų imtis visų įmanomų priemonių, kad valstybės narės griežtai įgyvendintų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teisinę reguliavimo bazę (12) ir kad visose 27 valstybėse narėse tai vyktų tolygiai, suderintai ir visuotinai.

2.18 Siekiant užtikrinti deramą taisyklių laikymąsi, reikėtų stiprinti valstybių narių ir ES lygmens ryšių reguliavimo institucijų įgaliojimus, kurie turėtų prilygti Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) įgaliojimams (13).

2.19 Dėl didėjančios mobiliųjų IRT svarbos, Europa turėtų kuo greičiau pereiti prie į rinką orientuoto požiūrio į spektro valdymą, suteikdama daugiau teisių rinkos dalyviams ir plačiau diegdama spektro prekybą ir mažindama biurokratinės bangų skyrimo procedūras (14).

(10) Ten pat.

(11) Prognozuojama, kad 2011–2015 m. JAV federalinės elektroninio saugumo rinkos bendroji vertė bus 55 mlrd. JAV dolerių, esant bendrai 6,2 proc. metinei augimo normai per ateinančius 6 metus – <http://www.marketresearchmedia.com/2009/05/25/us-federal-cybersecurity-market-forecast-2010-2015/>

(12) Direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, Direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų ir Direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose.

(13) <http://easa.europa.eu/>

(14) Žr. „Skaitmeninio dividendo“ nauda – visuomenės poreikiams ir ekonomikos augimui“ (dar nepaskelbta OL); OL C 97, 2007 4 28, p. 27; ir OL C 224, 2008 8 30, p. 50.

2.20 Komisija turėtų paskatinti valstybes nares ginti savo nacionalinius interesus plėtojant ir naudojant perdavimo pagrindiniu kanalu ir komutavimo tinklais paslaugas, įgyvendinant nacionalinės politikos tikslus, pvz., panaikinti plačiajuosčio ryšio trūkumą. Tai galima pasiekti bendradarbiaujant su telekomunikacijų bendrovėmis per viešojo ir privataus sektorių partnerystes ⁽¹⁵⁾.

2.21 Tankiai gyvenamose ES vietovėse infrastruktūros paslaugų teikėjus reikėtų skatinti nutiesti šviesolaidinio ryšio linijas iki galutinio paslaugų gavėjo (FTTH).

2.22 Galimybė naudotis naudingą tinklo turiniu ir paslaugomis labai skatina naudotis internetu. Vyriausybės, valstybės institucijos, komunalinių paslaugų ir kitos įmonės turėtų spartinti savo tinklalapių kūrimą ir greičiau pereiti prie paslaugų teikimo internetu.

2.23 Reikėtų surasti novatoriškų būdų, kaip įmonės galėtų greičiau pradėti teikti aukštos kokybės interneto paslaugas savo klientams. Šiuo požiūriu, ypatingą dėmesį reikėtų skirti skatinant naudojimąsi interneto vaizdo turiniu.

2.24 Investicijos turėtų būti nukreiptos į novatoriškų dėl ES kalbų įvairovės kylančių iššūkių sprendimo paiešką. Kuriant bendrąją prekių ir paslaugų interneto rinką, pranašesnės yra JAV ir kitos *lingua franca* vartojančios didelės šalys. Kalbų įvairovė yra ypatingas 2020m. vizijos iššūkis.

2.25 Reikėtų apsvarstyti galimybę įgyvendinti kiekvieno Europos piliečio elektroninę atpažintį (eID), kad būtų galima lengviau teikti elektronines paslaugas ir plėtoti prekybą internetu.

2.26 Europos Komisija turėtų pradėti taikyti ES lygmens e. prekybininkų sertifikavimo ir ženklavimo sistemą, kad įsigydami prekes ir paslaugas internetu, vartotojai turėtų visuotinę apsaugą, nepaisant šalių sienų. Tokia sistema padidintų vartotojų pasitikėjimą e. prekyba.

2.27 Tarptautinės prekybos atveju, piliečiai turi pasitikėti savo asmens duomenų ir pinigų saugumu. Reikia užtikrinti privatumą, o asmens duomenys turi būti tinkamai saugomi.

2.28 Europos Komisija privalo sukurti skambučių centrų (angl. *call center*) licencijavimo sistemą, kad būtų užtikrintas ES piliečių asmens duomenų ir pinigų saugumas vykdant verslą per skambučių centrus, visų pirma esančius ne ES.

2.29 Reikėtų apsvarstyti, kaip apsaugoti vartotojus, kurie patvirtindami internetinį užsakymą padaro klaidą. Šiuo metu vartotojams labai lengva padaryti brangiai kainuojančias klaidas, patvirtinant lėktuvų bilietų rezervavimą arba kitus pirkinius. Galbūt tokiose operacijose turėtų būti numatytas „atsisakymo“ mygtukas.

2.30 Ypatingą dėmesį reikia skirti e. prekybai, kurioje dalyvauja vaikai – būtina parengti tinkamas taisykles ir elgesio kodeksus.

2.31 ES turėtų skirti lėšų Europolo pajėgumams stiprinti kovojant su elektroniniu nusikalstamumu. ES turi ryžtingai bausti už elektroninius nusikaltimus ir nusikaltėliams taikyti griežtas, visoje Sąjungoje vienodas baudžiamąsias priemones.

2.32 Komisija turėtų parengti strategijos įgyvendinimo dokumentą, kuriame būtų smulkiau paaiškintas komunikato skyrius „Įgyvendinimas ir valdymas“. Komitetas mano, kad be išsamaus, koordinuoto įgyvendinimo plano skaitmeninės darbotvarkės tikslai nebus pasiekti.

2.33 Remdama skaitmeninės darbotvarkės įgyvendinimą Komisija turėtų maksimaliai panaudoti IRT valdymo priemones.

2.34 EESRK sukurs nuolatinę darbo grupę, kuri nuolat stebės ypač svarbų tolesnį skaitmeninės darbotvarkės plėtojimą ir jos įgyvendinimą.

3. Padėties apžvalga

3.1 Europos skaitmeninė darbotvarkė – tai viena iš septynių pagrindinių 2020 m. Europos strategijos iniciatyvų; joje apibrėžiama svarbiausia skatinamoji informacinių ir ryšių technologijų (IRT) funkcija siekiant užtikrinti, kad Europa įgyvendintų tai, kas numatyta pasiekti iki 2020 m. Ši svarbi politikos iniciatyva susilaukė visapusiško už ES informacinės visuomenės politiką atsaikinių ministrų pritarimo 2010 m. balandžio mėn. Granadoje (Ispanija) įvykusiame neoficialiame ministrų susitikime ⁽¹⁶⁾.

3.2 Skaitmeninės darbotvarkės Europai būtinybė

3.2.1 Skaitmeninės darbotvarkės tikslas – parengti veiksmų planą, kad būtų kuo geriau išnaudotos IRT teikiamos socialinės ir ekonominės galimybės.

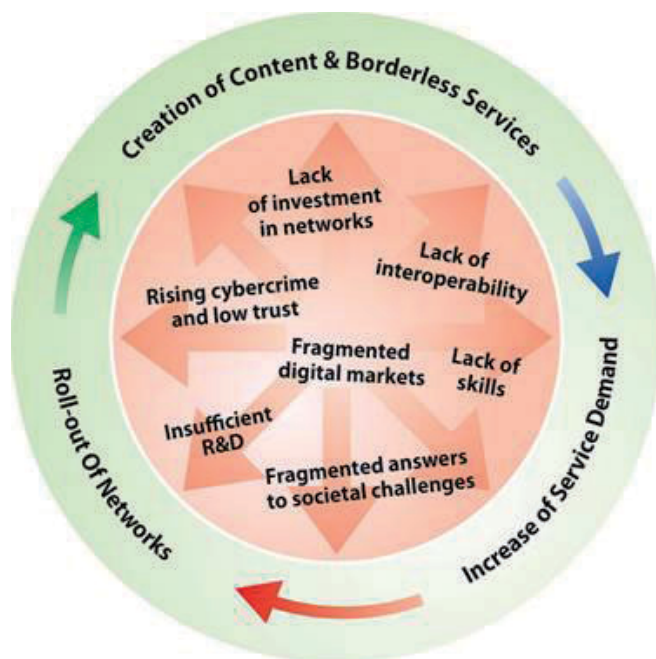
3.2.2 Didžiules IRT galimybes galima sutelkti sukūrus efektyvų veiklos ciklą, pavaizduotą **1 diagramos** išorinėje dalyje.

⁽¹⁵⁾ Žr. „Viešojo ir privataus sektorių dalyvaujamosios partnerystės modelių gerinimas plėtojant elektroninių paslaugų teikimą visose 27 ES šalyse“ (dar nepaskelbta OL).

⁽¹⁶⁾ http://www.eu2010.es/export/sites/presidencia/comun/descargas/Ministerios/en_declaracion_granada.pdf

1 diagrama.

Efektyvus skaitmeninės ekonomikos ciklas

3.2.3 Akivaizdu, kad IRT teikia galimybę siekti didelių pokyčių, tačiau norint ją tinkamai išnaudoti būtina išspręsti tam tikrus svarbius klausimus. Komisija nustatė septynias pagrindines kliūtis. Jos nurodytos vidinėje **1 diagramos** dalyje.

3.2.4 Dėl šių kliūčių Europa atsilieka nuo kitų pramoninių valstybių ir regionų: 30 proc. europiečių internetu niekada iki šiol nesinaudojo; Europoje sparčiųjų šviesolaidinių tinklų skverbtis yra tik 1 proc., tuo tarpu Japonijoje 12 proc., o Pietų Korėjoje – 15 proc.; Europos Sąjungoje IRT moksliniams tyrimams ir plėtrai skiriama tik 40 proc. JAV skiriamų lėšų.

3.3 Skaitmeninėje darbotvarkėje siūlomos priemonės, kurių reikia imtis nedelsiant, norint spręsti septynių sričių problemas, stabdančias IRT permainas ir užtikrinti pažangų, tvarų ir integracinį Europos augimą.

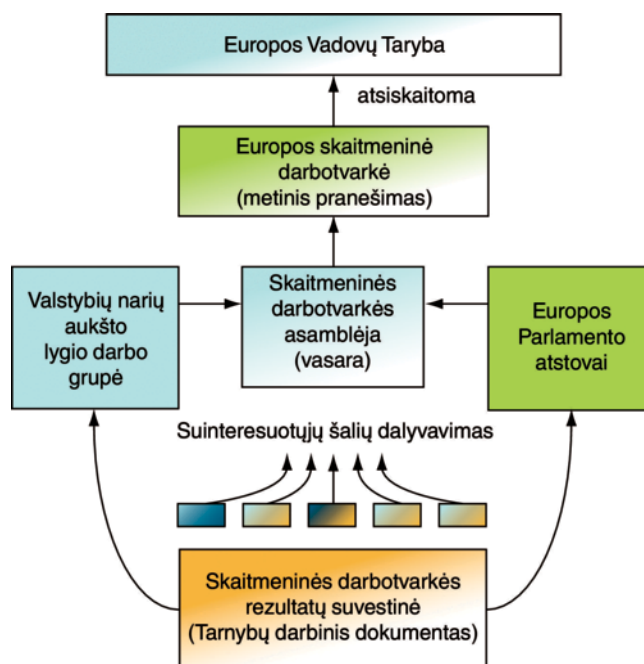
3.4 Politikos iniciatyva apima daugiau nei šimtą priemonių ir 13 pagrindinių tikslinių veiksmingumo rodiklių, kurie turėtų būti įgyvendinti per ateinančius dešimt metų. Tarp šių priemonių yra daugiau kaip 30 teisėkūros iniciatyvų. Darbotvarkė remiasi septyniais politikos ramsčiais, kuriuose pripažįstami jos tikslams pasiekti būtini tarptautiniai aspektai.

3.5 Įgyvendinimas ir valdymas

Šioje diagramoje pavaizduota siūloma skaitmeninės darbotvarkės įgyvendinimo valdymo sistema:

2 diagrama.

Europos skaitmeninės darbotvarkės valdymo ciklas

4. Pastabos

4.1 Nepakankamas politikos iniciatyvų įgyvendinimas dar labiau padidino dėl susiskaidymo ir nepakankamų investicijų atsiradusių Europos skaitmeninės darbotvarkės sąstingį. Europos Komisija privalo pasitelkti pavyzdinę Europos skaitmeninės darbotvarkės iniciatyvą, kad būtų galima sukurti gerą vadovavimo strategiją ir veiksmingą valdymo koncepciją, siekiant užtikrinti Europai būtiną sparčiai augančią skaitmeninę ekonomiką.

4.2 Kadangi investicijų į IRT apimtis ir jų intensyvumas auga, ir suteikiama daugiau impulsų skaitmeninei ekonomikai, labai svarbu, kad ES išlaidų programos papildytų geresnis ir griežtesnis valdymas ir finansinė atskaitomybė.

4.3 ES IRT moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai skirtos lėšos turi būti naudojamos efektyviai, nes būtina gauti maksimalią naudą iš didelių būsimų investicijų. Labai svarbu, kad mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos programos ar projektai būtų skirtingi ir bereikalingai nesidubliuotų nacionaliniu, tarptautiniu arba technologijų sektorių lygiu.

4.4 Europa yra per daug priklausoma nuo didelių pasaulinių IRT programinės įrangos ir paslaugų įmonių. Tik viena Europos įmonė – „Nokia“ – yra tarp dešimties didžiausių pasaulyje IRT, ir tik viena Europos įmonė – SAP yra tarp dešimties didžiausių pasaulyje programinės įrangos kūrėjų.

4.5 Atviri standartai turėjo didelės įtakos interneto kūrimui ir sėkmei. Europa turėtų aiškiai raginti taikyti atvirus standartus konkurencijai palengvinti ir mažinti kliūtis naujokams – ir privataus sektoriaus subjektams, ir socialiai atsakingiems ūkio subjektams – patekti į rinką. Tvirta parama atviriems standartams įgyvendinant *Sąveikos ir standartų* veiksmų planą skatintų ir Europos IRT bendrovių, galinčių konkuruoti pasauliniu mastu, vystymąsi.

4.5.1 ES turi sukurti ekonominę aplinką Europoje, tinkamą novatoriškų ir stiprių IRT bendrovių steigimui, kurios ilgainiui galėtų konkuruoti pasauliniu mastu.

4.5.2 Norint, kad dinamiškos MVĮ išaugtų į pasaulines rytdienos milžines, būtina gera „vidaus rinka“. Reikia išspręsti susiskaidžiusių skaitmeninių rinkų ir sąveikos stokos problemas, kad būtų galima paremti paslėptą Europos IRT įmonių potencialą.

4.6 Didžiulės JAV investicijos į IRT lemia protų nutekėjimą iš Europos. Prognozuojama, kad 2011–2015 m. JAV federalinės IT rinkos bendroji vertė bus 530 mlrd. JAV dolerių, o metinės išlaidos iki 2015 m. sudarys 115 mlrd. JAV dolerių. Norėdama neatsilikti nuo skaitmeninio amžiaus vystymosi tempo, Europa privalo agresyviai investuoti į IRT.

4.7 Po to, kai buvo paskelbta apie *Stuxnet* virusą, puolantį svarbius pramonės kontrolės procesus⁽¹⁷⁾, elektroninio saugumo ir ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsaugos klausimai yra tarp pagrindinių vyriausybinių darbotvarkių klausimų.

4.7.1 Kurdama savo piliečių gerovę ir užtikrindama gyvenimo kokybę, Europa jau dabar yra labai priklausoma nuo IRT. Labai svarbu, kad augant mūsų priklausomybei nuo IRT, būtų nuolat tobulinamos saugumo priemonės, siekiant ypatingos svarbos infrastruktūras (energijos, vandens, transporto, saugumo sistemų ir kt.) ir piliečius apsaugoti nuo elektroninių nusikaltimų.

4.7.2 Komitetas atkreipia Komisijos dėmesį į savo nuomonę dėl ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsaugos⁽¹⁸⁾. Komitetas mano, kad Europai būtinas tvirtas vadovavimas ir atitinkamus įgaliojimus turinti institucija, kuri tinkamai apsaugotų ES nuo išpuolių.

4.8 Komisijos žaliojoje knygoje dėl demografinių pokyčių pabrėžiama, kad Europos visuomenė sparčiai senėja, o jaunų žmonių skaičius mažėja. Nors dėl to kyla daug problemų, kartu atsiranda galimybių, susijusių su technologinėmis naujovėmis, kurios gali pagerinti vyresnio amžiaus ir neįgalių žmonių gyvenimo kokybę, sušvelninti dėl visuomenės senėjimo kylančias ekonomines problemas ir sukurti Europoje naujų ekonominių ir verslo galimybių. Manoma, kad naujų informacinių ir ryšių technologijų, skirtų vyresnio amžiaus žmonėms, vaidmuo bus svarbus ateityje sprendžiant kai kurias problemas. Todėl Europa turi numatyti, kaip technologijos galėtų patenkinti senėjančios visuomenės poreikius, nes IRT gali padėti pagerinti jų gyvenimo kokybę, padėti

jiems išlikti sveikesniems, ilgiau gyventi savarankiškai, dirbti arba dalyvauti bendruomenės gyvenime. Komunikacijos, apsipirkimo, saugos ir sveikatos priežiūros ir kt. srityse galėtų būti teikiamos labai įvairios paslaugos.

4.9 Europos piliečių ir pasaulinių IRT bendrovių interesai ne visuomet sutampa, todėl turi būti nustatyta piliečių ir ekonominių interesų pusiausvyra.

4.10 Kalbų įvairovė yra ypatingas iššūkis Europai kuriant dinamišką bendrąją rinką internetinėms prekėms ir paslaugoms. Kuriant novatoriškus sprendimus reikalingos didesnės investicijos.

4.11 Galimybė naudotis aukštos kokybės interneto turiniu ir paslaugomis yra esminė naudojimosi internetu sąlyga. ES vyriausybės ir valdžios institucijos elektronines paslaugas diegia labai paviršutiniškai. Reikia dėti daugiau pastangų skatinti atsiliekančias institucijas sparčiai įgyvendinti savo programas, visų pirma, dar daug galima nuveikti e. viešųjų pirkimų srityje.

4.12 Tarptautinės e. prekybos ekonomikos ES skatinimas yra labai sudėtingas procesas. Norint pritraukti naujus vartotojus, e. prekyba turi būti patogi naudoti ir saugi. Dėl teisinio, kalbinio, kultūrinio ir technologinio 27 ES valstybių narių susiskaidymo atsiranda didelių kliūčių atviro ES masto e. prekybos ekonomikos plėtojimui. Šias problemas reikia spręsti palaiptai, tačiau įdiegti e. tapatybės kortelę visiems piliečiams ir europinio e. prekybininkų sertifikavimo sistemą, šios problemos sprendimas labai palengvėtų.

4.13 Geras e. prekiautojų sertifikavimo pavyzdys yra Nyderlanduose. Prekiautojų internetu profesinė asociacija įsteigė sertifikavimo įstaigą, kurią kontroliuoja nepriklausoma stebėtojų taryba. Visi asociacijos nariai privalo laikytis elgesio kodekso ir naudoti standartinę sutartį su vartotoju, suderintą su Nyderlandų vartotojų organizacija (*Consumentenbond*). Ginčams su sertifikuotais e. prekybininkais spręsti vartotojai naudojami struktūruota skundų procedūra. Informuotumas apie sertifikavimą yra didelis, 83 proc. internetinių vartotojų pažįsta sertifikavimo ženklą. Komitetas tikisi, kad Komisija ims veiksmų įgyvendinti ES lygmens e. prekybininkų sertifikavimo sistemą.

4.14 Pirmą kartą naudodamiesi internetu, piliečiai gali ypač nukentėti nuo elektroninių nusikaltėlių ir nesąžiningų prekybininkų. Šiuos pažeidžiamus vartotojus, tiek suaugusiuosius, tiek vaikus, reikia apsaugoti, kad jie galėtų saugiai naudotis internetu⁽¹⁹⁾.

(17) <http://www.nytimes.com/2010/09/27/technology/27virus.html>; ir <http://www.ft.com/cms/s/0/e9d3a662-c740-11df-aeb1-00144feab49a.html?ftcamp=rss>.

(18) OL C 255, 2010 9 22, p. 98.

(19) Per pastaruosius 15 metų EESRK paskelbė keletą nuomonių šia tema. Dvi naujausias nuomones žr. OL C 128, 2010 5 18, p. 69 („Socialinės tinklaveikos svetainių poveikis“) ir OL C 224, 2008 8 30, p. 61 („Internetu besinaudojančių vaikų apsauga“).

4.15 Komisija į savo metinės pažangos ataskaitą galėtų įtraukti neįgalumui skirtą skyrių, kad nustatytų, ar šiuo požiūriu įgyvendinant Europos skaitmeninę darbotvarkę buvo padaryta pažanga, ir ją įvertintų.

4.16 Tokioje Europos interneto ekonomikoje be sienų Europos turi būti deramai pasirengęs prižiūrėti komercinę ir socialinę veiklą, kad ji būtų saugi visiems.

2010 m. gruodžio 8 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių Reikalų komiteto
Pirmininkas
Staffan NILSSON
